

VILLREINNEMNDEN FOR RONDANE OG SØLNKLETTE

PROTOKOLL FRA MØTE 4/2016 Arbeidsutvalget – telefonmøte 10.06.2016

Deltakere: Jørund Båtstad, Torstein Storaas, Bjørn Moastuen (sak 2016/23)
Marit Vorkinn (sekretær)

SAKER:	
2016/21	REFERATSAKER
2016/22	FORDELING AV TILTAKSMIDLER 2016
2016/23	KOMMUNEPLAN FOR RINGEBU 2015-2027, AREALDELEN, 2. GANGS HØRING
2016/24	ØKONOMI OG BUDSJETT
2016/25	ETABLERING AV LANDBRUKSVEI KLASSE 5, NORD- OG SØR-FRON

Innkallingen ble godkjent.

2016/21 REFERATSAKER

- Femundsløpet* (jfr. sak 2016/21): Femundsløpet har vedtatt å legge innkomsten av løpet til Røros, som tidligere. Traséen gjennom Sølnekletten og Rondane er ikke lenger aktuell.
- Oppnevning av varamedlem fra Åmot kommune til Villreinnemnda*: Miljødirektoratet har oppnevnt Sissel Frang Rustad.
- Vedtak fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre*:
 - DNT Oslo og Omegn har fått tillatelse til motorisert ferdsel i forbindelse med vedlikeholdsarbeid på vanninntaket på Bjørnhollia turisthytte.
 - DNT Oslo og Omegn har fått tillatelse til motorisert ferdsel i perioden 6. juni – 15. juni 2016 på veien mellom bom på Tjønnbakken og Rondvassbu turisthytte i forbindelse med vedlikeholdsarbeid på Rondvassbu turisthytte.
- Invitasjon fra NVE om befaringskonsesjonssøknad for Rådåe kraftverk i Dovre 8.juni*. Nemndas representant fra Dovre, Arne Vadet, deltar.
- Invitasjon fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre til seminar om Besøksforvaltning i Rondane – Oppstartseminar og gruppearbeid, 15. juni*. Leder Jørund Båtstad deltar fra nemnda.
- Innkommne saker som ikke er behandlet* (jfr. sak 2016/24):
 - Reguleringsplan for Rondane friluftsentre, Rondetunet, offentlig ettersyn.
 - Høring – retningslinjer for motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag – Rendalen kommune

FORSLAG TIL VEDTAK

Referatsakene tas til etterretning.

STYRETS BEHANDLING

Det var ingen merknader til referatsakene

VEDTAK

Referatsakene tas til etterretning.

2016/22 FORDELING AV TILTAKSMIDLER 2016

SAKSOPPLYSNINGER

Tiltaksmidlene består av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler for Rondane Sør, Rondane nord og Sølnekletten for 2015, i alt kr. 183.768. Midlene ble i år kun utlyst via mail til de tre villreinutvalgene, aktuelle fjellstyrer og kommuner, samt Norsk Villreinsenter Nord. I oversendelsesbrevet ble mottakerne av e-posten bedt om å gjøre utlysingen kjent for aktuelle søkere, f.eks. skoler. I tillegg ble utlysingen lagt på nemndas sider på villrein.no. En slik utlysingsmåte sparte nemnda for ca. 10.000 kr. i annonseutgifter og resulterte i 5 søknader, mot 4 søknader i 2015.

Følgende søknader er registrert:

Søker	Tiltak	Kostnad delprosjekter	Totalt søknadsbeløp
Villreinutvalget for Rondane Sør	- Telling - Kjøp av drone - Trekkreg. Fv.27 - Trekk og arealbruk Fampen - Trekk sørover - Klauvråteprosjekt	50.000 30.000 5.000 10.000 30.000 20.000	145.000
Villreinutvalget for Rondane nord	-Minimums- og strukturtelling - Registrering av kalvingsområder og tilstedeværelse i felt under villreinkalving - Utarbeiding av ny bestandsplan for Rondane nordlig del (egen delplan for Vulufjellområdet)	74.000 40.000 50.000 30.000 30.000	194.000
Sølnekletten Villreinområde	- Strukturtelling - Minimums- og totaltelling - Kjeveinnsamling	20.000 25.000 15.000	60.000
Prosjekt <i>Registrering av villreinen sin områdebruk innan randsonene i Rondane</i>	-Registreringer i Gråhø/Tjønnseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) - Registreringer ved Veslefjellet/Kuva (Dovre)		3.333
Dombås skole	- Jernaldertur til Avsjøen, 4.klasse - Bruk av reinskjøtt-matkunnskap - Tur til Hundyrju, 7.klasse - Tur til Storrvatnet og Gravhøe, 7.kl	9.000 3.000 2.000 4.000	18.000
SUM søknadsbeløp			420.333

VURDERING

Alle søknadene ligger innenfor rammene av utlysingen (tiltak som: 1. Styrker forvaltningen av villreininstammen/ 2. Fremmer befolkningens forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene, særlig overfor barn og unge/ 3. Følger opp Regional plan for Rondane og Sølnekletten/ 4. Styrker kunnskapen om artes arealbruk i nåtid og fortid)

Hoveddelen av midlene har tidligere vært gitt til bestandsforvaltning og overvåking, dvs. utvalgenes arbeid. Praksis har vært å fordele tiltaksmidlene mellom de tre områdene i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler. Det har også vært praksis å bevilge mindre beløp til tiltak som fremmer særlig barn og unges forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene. Det foreslås at tidligere praksis for tildeling av tiltaksmidler videreføres.

Utenom villreinutvalgenes søknader er det kommet inn en søknad om å videreføre registreringene av villreinens arealbruk i Gråhø/Tjønnsseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) og ved Veslefjellet/Kuva (Dovre). Dette er en videreføring av registreringer tidligere år, og supplerer det pågående FOU-prosjektet for Rondane med GPS-merka simler ved at en får oversikt over bukkene sin arealbruk. Villreinnemnda søkes om i alt 10.000 kr. for 2016, 2017 og 2018, med 3.333 kr. i 2016. Prosjektet har en total kostnad på 290.000 for de tre årene samla sett. Prosjektet har brakt fram nyttig kunnskap bl.a. for nemndas saksbehandling, jfr. sak 2016/25, og beløpet det søkes om fra nemnda er lite. Det anbefales derfor at søknaden innvilges for 2016. Ny søknad må sendes for 2017 og 2018.

Det har også kommet inn en søknad fra Dombås skole som gjennomfører flere prosjekter som styrker kunnskapen om villreinen i nåtid og fortid (Skolen har også tidligere fått midler fra nemnda). Det arbeidet som skolen driver er svært positivt, og det er viktig å oppmuntre til videre arbeid. Skolen har også tidligere fått midler fra nemnda. Det søkes om midler til 4 prosjekter, i alt 18.000. Det foreslås å bevilge kr. 6.000 til Dombås skole. Dette vil dekke omsøkte kostnader for tur til Hundyrju, og transport for enten jernalderturen eller tur til Gravhø.

Summen for de to prosjektene som tildeles midler utenom villreinutvalgene tilsvarer da omtrent det vi har spart på annonsekostnader.

Dersom resterende beløp, 174.435 kr. fordeles i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler blir fordelingen som følger:

- Rondane N: 18.6%= 32.500 kr.
- Rondane S: 43.1%= 75.300 kr.
- Sølnekletten: 38.2%= 66.600 kr.

Sølnekletten Villreinområde har søkt om kun 60.000 kr. Asgeir Murvold, sekretær for villreinområdet, bekreftet i telefonsamtale 26. mai at dette dekker de reelle kostnadene de har. Villreinutvalget for Rondane Sør har bl.a. søkt om innkjøp til egen drone. Villreinutvalget prøvde vinteren 2016 ut telling fra luften med drone, og dette fungerte svært tilfredsstillende. Villreinutvalget ønsker nå å gå til anskaffelse av egen drone og samtidig lære opp en av sine feltmannskaper til å betjene denne. Dette er erfaringer også de to andre villreinområdene vil dra nytte av. Hans-Petter Ruud, sekretær for Villreinutvalget for Rondane Sør, er åpen for å dele erfaringene, og ser også muligheten for at de to andre villreinområdene etter hvert kan kjøpe tjenester av Villreinutvalget for Rondane Sør for tellinger ved bruk av drone. I forståelse med sekretæren for Sølnekletten Villreinområde, bevilges det derfor 6.600 ekstra til Rondane S.

FORSLAG TIL VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2016 tildeles som følger:

Villreinutvalget for Rondane Sør	81.900 kr.
Villreinutvalget for Rondane nord	32.500 kr.
Sølnkletten Villreinområde	60.000 kr.
Prosjekt <i>Registrering av villreinen sin områdebruk innan randsonene i Rondane</i>	3.350 kr.
Dombås skole	6.000 kr.
SUM	183.750 kr.

STYRETS BEHANDLING

Det ble framhevet at det arbeidet skolene gjør, er svært viktig for å få spre kunnskap og engasjement om villreinen blant barn og unge, og at det bør vurderes om skolene ved seinere anledninger bør få mer midler. Samtidig er økonomien i villreinutvalgene anstrengt, og tiltaksmidlene er viktige for utvalgenes drift. Det bør tas en prinsippdiskusjon om fordelingen av tiltaksmidler i styret før neste års tildeling.

VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2016 tildeles som følger:

Villreinutvalget for Rondane Sør	81.900 kr.
Villreinutvalget for Rondane nord	32.500 kr.
Sølnkletten Villreinområde	60.000 kr.
Prosjekt <i>Registrering av villreinen sin områdebruk innan randsonene i Rondane</i>	3.350 kr.
Dombås skole	6.000 kr.
SUM	183.750 kr.

2016/23 KOMMUNEPLAN FOR RINGEBU 2015-2027, AREALDELEN, 2. GANGS HØRING

SAKSOPPLYSNINGER

Ringebu kommunestyre har i møte 29.03.2016, sak 013/16, vedtatt å legge kommuneplanens arealdel 2015-2027 ut på 2. gangs høring og offentlig ettersyn. Plandokumentene er tilgjengelige på <https://www.ringebu.kommune.no/horinger/kommuneplanens-arealdel-2015-2027-2-gangs-horing-og-offentlig-ettersyn.84454.aspx>. Planforslaget omfatter hele kommunen, med unntak av Kvitfjell.

1 Nemndas vedtak ved 1. gangs høring

Villreinnemnda behandlet planen også ved første gangs høring, i sak 2015/13, og gjorde da følgende vedtak:

Nemnda ser at kommunen har tatt hensyn til villrein. Regional plan er for en del forhold fulgt opp når det gjelder avgrensning og bestemmelser.

Nemnda viser til at det er foreslått et høyt antall hyttetomter i utviklingssonen hvilket har betydning for den samlede belastningen og for våre vurderinger. Det savnes en dypere vurdering i forhold til Naturmangfoldloven og spesielt samlet belastning. Det er fremmet konkrete forslag som er negative i forhold til en helhetstekning og samlet belastning ut fra regional plan og Naturmangfoldloven.

I forhold til de konkrete forslagene om endring av sonегrenser, formål, ferdsel og byggeplaner har vi følgende merknader:

- 1. Justeringen av grensen for leveområdet i tråd med etablert grense for Rondane nasjonalpark tilrås.*
- 2. En utvidelsen av aktiviteten på Skjerdingen kan få svært negative konsekvenser for stammen. Endring av arealbruksformål i forhold til gjeldende plan frarås.*
- 3. Endringer av sonегrenser og nye skiløyper ved Oppbekkfjellet vil være svært negativt for villreinen og frarås.*
- 4. Kommunen har fulgt opp regional plan og ivaretatt hensynet til samlet belastning ved at eksisterende hytter i villreinområde ikke kan utvides.*
- 5. Det anbefales at seks tomter innenfor leveområdet (område Venåsen) tas ut av planen ut fra en helhetstenking for hele regionen, av prinsipielle hensyn og mulig presedensvirkning.*
- 6. Kommunen må gå dypere inn i problematikken vedr. kiting på Venabygdsfjellet og ut fra Øksendalen for å finne en løsning. Aktiviteten er så stor at den fører til at villreinen vil kunne unngå de aktuelle store områdene, og dermed vil tålegrensen bli overskredet.*
- 7. Endringene av sonегrenser med tilhørende muligheter for hyttebygging i Trabelia og ved Røsmyrvegen i østlig retning kan få prinsipiell betydning i forhold til andre kommuner. Dette er en uønsket utviklingsretning ut fra at samlet belastning kan øke. Kommunen oppfordres til å finne andre løsninger innenfor utviklingssonen.*
- 8. Forslaget om 31 nye hyttetomter i buffersona er en uønsket utviklingsretning ut fra at samlet belastning kan øke. Kommunen oppfordres til å finne andre løsninger innenfor utviklingssonen.*

Villreinnemnda ga i tillegg en supplerende uttalelse i møte 26.10.2015:

«Villreinnemnda viser til at det er startet en prosess for flytting av Gråhøgdbu. Nemnda mener at de stikka løypene inn til Gråhøgdbu må få status som midlertidige i kommuneplanens arealdel med henvisning til prosessen vedr. flytting av bua. Det henvises til bakgrunnen og behovet for flyttingen av bua ut fra villreinhensyn og at stikkaløypene inngår i denne saken».

2 Forslag til kommuneplanens arealdel, 2. gangs høring

Ved andre gangs høring er grensen mellom utviklingssonen og buffersonen ved Venabygdsfjellet og Måsåplassen justert tilbake til regionalplanens grenser. Ny hyttebygging er lagt til utviklingssonen, og foreslåtte hyttefelt i buffersonen fra første gangs høring er trukket ut. Ny fritidsbebyggelse ved Skjerdingen og ny skiløype rundt Oppbekkfjellet er også tatt ut av forslaget ved andre gangs høring. Dette imøtekommer flere av nemndas merknader fra 1. gangs høring, og er positivt for villreininteressene.

Skiløypa til Gråhøgdbu er *ikke* vist som midlertidig. Samtlige skiløyper i kommunen er nå avsatt til «Bebyggelse og anlegg», med underformål idrettsanlegg (Pbl §11-7, nr. 1). Denne arealkategorien i Plan- og bygningslova hjemler bebyggelse og anlegg i ei sone på 10 meter langs hele løypa. Selv om kommunen neppe ønsker å gjennomføre terrenginngrep eller etablere anlegg i løypene innover i fjellet, er det uheldig å bruke en kategori som hjemler dette. Et alternativ er å tegne inn skiløypene som informasjonslinjer.

Nemnda etterlyste ved første gangs høring en grundigere vurdering av den samla belastningen av det som ble vurdert til å være et høyt antall hyttetomter. Som grunnlag for andre gangs høring av kommuneplanen for Ringebu, arealdelen, har kommunen utarbeidet en «Konsekvensvurdering av eksisterende spredt fritidsbebyggelse i LNF» og en «Vurdering av samla konsekvenser for villreinens leveområder». Det er lagt ned et omfattende arbeid fra kommunens side i disse to dokumentene. I henhold til Naturmangfoldlovas §10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En slik samla vurdering av den utbyggingsramme som ligger i eksisterende godkjente planer og det nye planforslaget mangler fortsatt.

Kommuneplaner er svært omfattende dokumenter med mange vedlegg, og krevende å gå gjennom på relativt korte tidsfrister. For å rasjonalisere arbeidet er det utarbeidet et notat om «*Utbyggingsrammer for fritidshusbebyggelse for fjellområdene øst for hoveddalføret, sett i et regionalt perspektiv*» for Fylkesmannen i Oppland, Oppland fylkeskommune og Villreinemnda for Rondane-Sølnkletten. Det må understrekes at dette er et rent faktagrunnlag, og at de tre institusjonene gjør egne vurderinger på basis av dette kunnskapsgrunnlaget. Avsnitt 2.1 og 2.2 er i sin helhet hentet fra dette notatet.

2.1 Utbyggingsrammer for fritidshusbebyggelse for fjellområdene øst for hoveddalføret

2.1.1 Ikke-utbygde tomter i godkjente planer (tomtereserve)

I Ringebu kommunes notat «*Vurdering av samla konsekvenser for villreinens leveområder*» er det tatt utgangspunkt i de tre områdene der det foreslås ny fritidsbebyggelse, og her er både tomtereserven og forslag til nye tomter tatt med. De tre områdene (Måsåplassen-Øksendalen, Skotten og Venabygdsfjellet) utgjør imidlertid bare deler av fjellområdene øst for hoveddalføret i Ringebu kommune. Tomtereserven her er vist i tabell 1. Det er nevnt i notatet at også Fåvang Østfjell har en betydelig planreserve (264 enheter). Hvilken planreserve som ligger i områder ellers på østsida er uklart.

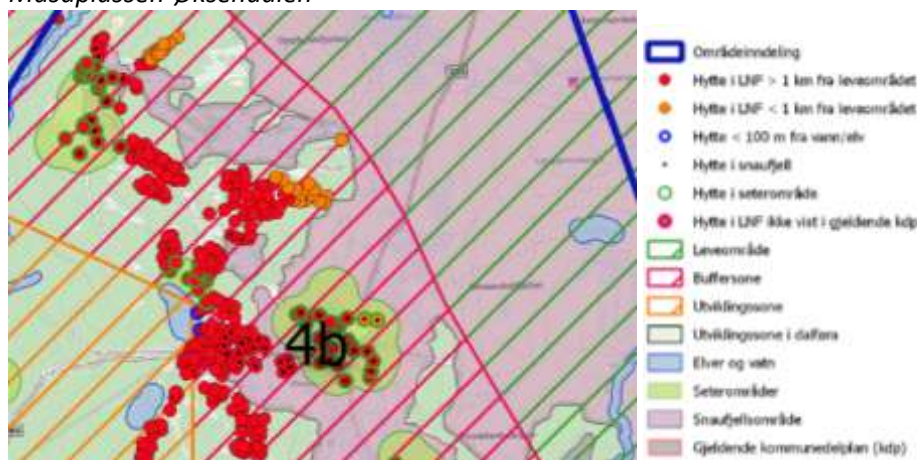
2.1.2 Utvidelser av eksisterende fritidshus

I notatet «Konsekvensvurdering av eksisterende spredt fritidsbebyggelse i LNF» er kommunen delt i 10 delområder. Innenfor disse områdene er fritidsboliger i LNF-områder som ikke er planavklart gjennom reguleringsplan eller kommuneplan vurdert i forhold til følgende kriterier:

- Eiendommer som ligger 1 km eller nærmere leveområdet for villrein
- Eiendommer som ligger innenfor både snaufjell og seterområde
- Eiendommer som ligger innenfor både snaufjell og buffersone
- Landbruksbebyggelse
- Arter av nasjonal forvaltningsinteresse med geografisk presisjon på 1 m

De eiendommene som faller innenfor ett av disse kriteriene må søke dispensasjon på vanlig måte dersom de ønsker å utvide fritidsboligen. De som faller utenfor kan foreta en utvidelse inntil 150 m² (inkl. 30 m² parkeringsareal) uten dispensasjonsbehandling. I alt er 743 fritidsboliger analysert. Konsekvensvurderingen gir ikke noen begrunnelse for hvorfor avstanden på 1 km fra leveområdet for villrein er satt som en grense for å slippe dispensasjonsbehandling. I retningslinjene i regional plan for Rondane-Sølnkletten, er det krav om en konkret vurdering: «Lokale rammer for bebyggelsen må konkret vurderes i den enkelte buffersone og fastsettes ut fra hensyn til villrein, bebyggelsens synbarhet og beliggenhet (snaufjell/skog), terreng, nærhet til vann og vassdrag og tilpasning til omliggende bebyggelse». Kommunene har tatt utgangspunkt i disse kriteriene, men foretatt en ren teknisk vurdering. Hvilket utslag den valgte 1-km grensa får, illustreres av kartutsnittet under fra Måsåplassen-Øksendalen. Her markerer oransje sirkler de hytter som må søke dispensasjon før utvidelser, mens de hel-røde sirklene viser hytter som slipper slik dispensasjonssøknad. Hytter i et felles område blir nå behandlet ulikt selv om avstanden til villreinens leveområde neppe varierer så mye at det påvirker ferdselen fra hyttene og inn i villreinens leveområder.

Måsåplassen-Øksendalen

Konsekvensene av mulige utvidelser av fritidsboligene uten dispensasjonsbehandling er i notatet fra kommunen vurdert for hvert delområde, uten en samlet vurdering. Etter vår beregning summerer mulige utvidelser seg i fjellområdene på østsida av hoveddalføret (områdene 1a og 1b (områder nede i bygda) og område 2 (Vestsida) unntatt) seg til 16.768 m². Med en hyttestørrelse på 120 m² tilsvarer dette et areal for 140 nye hytter.

I tillegg har kommunen opplyst at det er ca. 670 fritidsboliger innenfor de godkjente kommunedelplanene for Venabygdsfjellet og Fåvang Østfjell som har en slik utvidelsesmulighet allerede til 150 m², uten dispensasjonsbehandling. Vi kjenner ikke eksisterende areal for disse hyttene, og det er derfor ikke mulig å beregne det potensielle utvidelsesarealet for disse. Det vil imidlertid dreie seg om et vesentlig utbyggingsareal.

2.2 Potensiell utbyggingsramme for fjellområdene øst for hoveddalføret

Ut fra de opplysninger som er gitt i plandokumentet ved andre gangs høring og kontakt med kommunen, er den totale potensielle utbyggingsrammen for fjellområdene på østsida av hoveddalføret vist i tabell 1 (endringer fra dagens situasjon).

Tabell 1 Samla potensiell utbyggingsramme i eksisterende planer og nytt planforslag

	Antall hytter som kan utvides uten disp.	Godkjente, ikke bebygde tomter	Forslag om nye tomter ved 2. gangs høring	Utvidelser av eks. hytter uten disp.behandling, omregnet til hytteekvivalenter*	Total utbyggingsramme
Måsåplassen/Skotten		30	833		
Venabygdsfjellet		147	250		
Fåvang Østfjell	673	264		?	
Ikke planavklarte LNF-områder	415			140	
I ALT		441	1.083	140+	1.664+

*Beregnet ut fra samla areal og hytter på 120 m²

Av hyttene som allerede kan/foreslås utvidet til 150 m², ligger 800 i buffersona og 288 i utviklingssona. Dvs. at en kan få en vesentlig økning av det bebygde arealet også i buffersona.

2.3 Alternative utbyggingsområder for fritidshusbebyggelse i Ringeby kommune

I forskriften om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven, §7, heter det at «Konsekvensutredningen skal redegjøre for vurderte alternativer, og i nødvendig grad omfatte utredning av relevante og realistiske alternativer, herunder alternativ lokalisering».

Når det gjelder alternative områder for fritidsboligutbygging har Ringeby kommune et stort utbyggingsområde i Kvitfjell. Planreserven for kommunedelplan for Kvitfjell var ca. 2500 enheter da denne ble vedtatt i 2012.

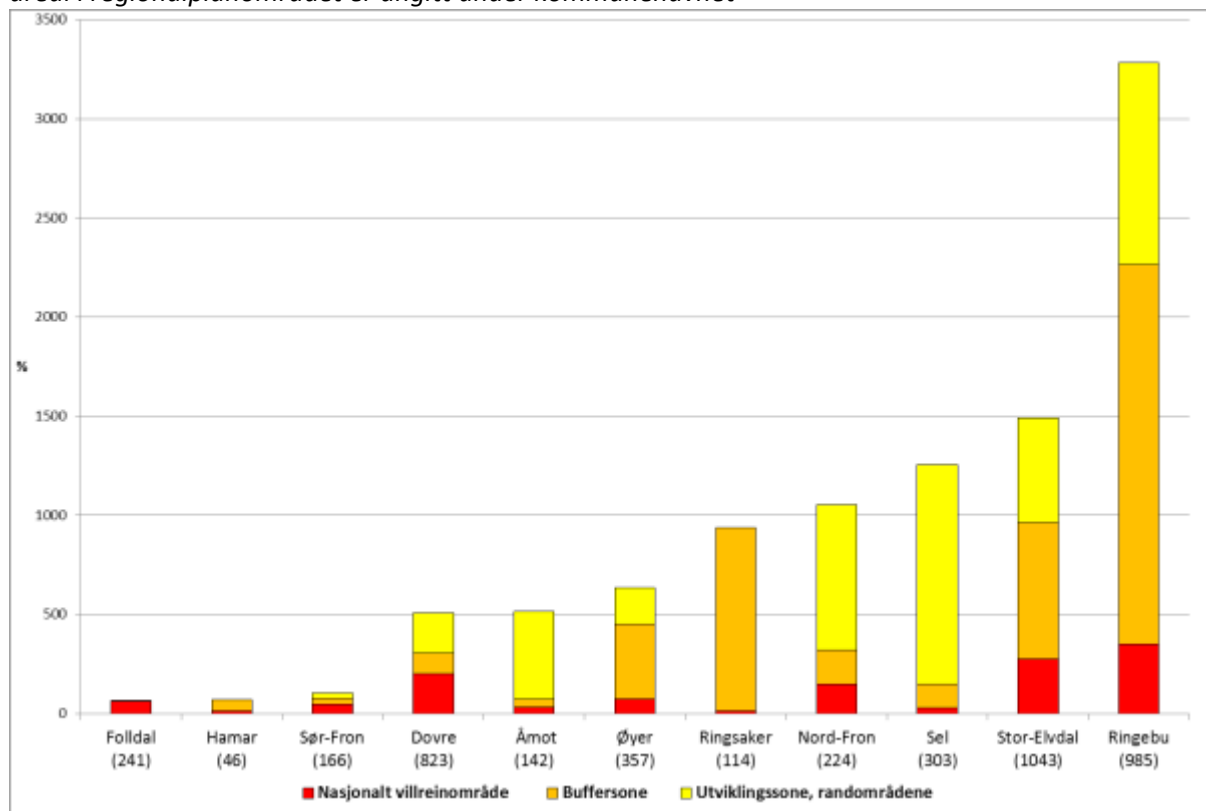
2.4 Utbyggingsrammer for Ringeby sett i et regionalt perspektiv

Et hovedmål med å utarbeide Regionalplaner for nasjonale villreinområder, er å se villreinens leveområder i sammenheng. Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten omfatter 11 kommuner for Rondane-delen av planen. Ringeby kommuneplan må derfor vurderes også i en regional sammenheng.

Ut fra matrikkelen er det kjørt ut en oversikt over antall fritidsboliger fordelt på soner og kommuner i regionalplanområdet. I utkjøringen er både fritidsbygninger, seterhus og skogskoier inkludert (bygningstypekode 161, 162, 163, 171,172). Dette fordi det etterhvert er få setrer i drift og de fleste

husvære brukes også til fritidsformål, og dermed genererer ferdsel inn i villreinens leveområder. Oversikten omfatter også bygg under oppføring, fra byggetillatelse er gitt (bygningstypekode RA, IG, MB, FA, TB). Dette er i samsvar med det Ringebu kommune selv har benyttet. Anneks til fritidsbolig er ikke inkludert (bygningstypekode 182).

Figur 1 Antall fritidsboliger, seterhus og koier fordelt på regionalplansoner og kommuner. Antall km² areal i regionalplanområdet er angitt under kommunenavnet

2.4.1 Hva gjør andre kommuner i regionalplanområdet?

Flere av kommunene i regionalplanområdet er i ferd med å revidere sin kommunedelplan, slik som Ringebu.

- Kommuneplanen for Sel 2016-2025, arealdelen, ble sendt ut på 3. gangs høring i mars 2016. Her er utbyggingsrammen innenfor planområdet redusert gjennom planprosessen, og det meste av ny fritidsbebyggelse lagt utenfor planområdet for regionalplanen. I regionalplanområdet foreslås det 48 nye hytter. Med en planreserve på 314 ubebygde, godkjente tomter i planområdet, utgjør den totale utbyggingsrammen for planområdet i Sel kommune 359 hytter.
- Kommuneplanen for Dovre, arealdelen, ble sendt på høring første gang i desember 2015. Her er det lagt inn 5 nye hytter ved Hjerkinns hus, nær, men utenfor regionalplanområdet. Kommunene har en total planreserve på 350 tomter for kommunene som helhet. Det er ikke spesifisert hvor disse hyttene ligger, men de siste 20 årene har bygging av fritidsboliger vært konsentrert til områder i tilknytning til kommunenes tettsteder.
- Kommuneplan for Øyer 2014-2025, arealdelen, ble sendt på første gangs høring i november 2014. Her er det ikke lagt nye hytter i planområdet. Planreserven oppgis til 6 tomter.
- Kommuneplan for Nord-Fron, arealdelen. Revisjon er starta opp, men kun tidlig drøfting i regionalt planforum er gjennomført (april 2016). I gjeldende plan (Kommuneplan for Nord-Fron 2011– 2022) valgte kommunene å avvete ferdigstillelsen av regionalplanen, og det ble ikke fremmet forslag til nye utbyggingsområder i fjellområdene på østsida av hoveddalføret.

De kommuner som er i gang med kommuneplanrevisjon på Gudbrandsdalsida av planområdet legger med andre ord opp til en forsiktig ny utbygging i planområdet, og lokaliserer det meste av ny hyttebygging til andre deler av kommunen.

VURDERING

Ved første gangs høring pekte nemnda på at Ringebu Østfjell, sammen med områdene i Stor-Elvdal er et kjerneområde for villreinen i Røndane sør. Vinterstid bruker hele stammen områder i de to kommunene til vinterbeite, og ca. 80% bruker områdene til kalving og beite sommerstid. Ringebu kommune legger med sitt forslag til arealplan opp til en omfattende utbygging inn mot dette området.

Kunnskapsgrunnlaget om villreinens arealbruk i området er i utgangspunktet godt gjennom de forskningsprosjekter som har vært gjennomført, og det registreringsarbeid fjellstyrer og villreirutvalg har gjort i en årrekke (nml §8). I de siste årene har en imidlertid opplevd en plutselig nedgang i antall villrein, både i Rondane nord og sør. Årsaken(e) til dette er ikke klarlagt, men kan skyldes både sykdom (klauvråte), dårlige beiteforhold, mangelfulle villreintellinger, rovdyr og stor ferdsel. Før en har sikrere kunnskap om de plutselige endringene i villreinbestandene, er det nødvendig å ha en «føre-var»-holdning til planlagte inngrep i randsonen til villreinenes leveområder (jfr. nml §9). Kommunen har i sitt planforslag ikke vurdert den samlede belastning som villreinen er og vil bli utsatt for på en god nok måte (nml §10).

Retningslinjene for utviklingssona i Regional plan for Rondane- Sølnekletten setter krav om «*avbøtende tiltak og kanalisering av ferdsel og annen aktivitet for å dempe ferdsel og aktiviteter inn i nasjonalt villreinområde*». Vi kan ikke se at det i planforslaget er konkrete forslag til slike kanaliseringstiltak.

For å ivareta villreinens leveområder i Rondane-området er det viktig å se de ulike kommuneplanene i et regionalt perspektiv. Øvrige kommuner på Gudbrandsdalsida som er i gang med revisjon av kommuneplanen har vist en restriktiv holdning til nye hytteområder i planområdet, også i utviklingssonene. Ringebu kommune har plassert ny hyttebebyggelse i sin helhet i utviklingssona. I regionalplanen for Rondane-Sølnekletten er det imidlertid presisert i planbeskrivelsen at også utbyggingssona er å regne som en hensynssone: «*Utviklingssonene er hensynssoner i randsona til nasjonalt villreinområde. I disse områdene skal det tas hensyn til villrein, men utvikling i lokalsamfunnet skal også tillegges vekt*». Rondane er et smalt område, og også fritidshusbebyggelse i utviklingssona ligger så nær det nasjonale villreinområdet at det vil generere ferdsel inn i det nasjonale villreinområdet. Både fv. 27 og Friisvegen går tvers gjennom villreinens leveområde og gjør at det sommerstid er enkelt å komme inn i området. De utbyggingsrammene det nå legges opp til i planforslaget, sammen med eksisterende tomterese og eksisterende utbygging, utgjør en samla belastning som vil kunne ha store negative konsekvenser for villreinens arealbruk av de viktige beiteområdene mellom Stor-Elvdal og Ringebu.

Kommuneplanen for Ringebu vil ha stor presedensvirkning i forhold til de andre kommunene i regionalplanområdet. Ringebu er den kommunen i planområdet som totalt sett har desidert flest hytter i planområdet allerede, også mange innenfor buffersona. Kommunen har en betydelig planreserve i fjellområdene øst for hoveddalføret (minimum 441 tomter og 670 fritidshus som kan utvides til 150m² uten dispensasjonsbehandling), og de har også svært gode muligheter for å bygge i alternative områder i kommunene, først og fremst Kvitfjell (planreserve på ca. 2.500 enheter i 2012). Kommunen har derfor gode muligheter til å utnytte det lokaløkonomiske potensialet som ligger i hyttebygging, uten å øke belastningen inn mot villreinens leveområder. Hvor mye som bygges er

selvsagt også et spørsmål om etterspørsel i markedet, men en utbyggingsramme som det Ringebu kommune her legger opp til, vil uansett kunne føre til et økt press om utbygging inn mot villreinens leveområder også fra andre kommuner i regionalplanområdet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda viser til innspill ved første gangs høring, og ber om at de stikka løypene til Gråhøgdbu får status som midlertidige (jfr. prosessen med flytting av Gråhøgdbua). Skiløypene innover i fjellet bør avmerkes på plankartet som informasjonslinjer, og ikke som område for «Bebyggelse og anlegg» (Pbl. 11-7, nr. 1).

Villreinnemnda etterlyser en samla vurdering av hvilke konsekvenser den utbyggingsrammen som ligger i godkjente planer og det nye planforslaget, vil ha for villreinen i Rondane-området.

Både isolert sett for kommunens områder og ut fra den presedens planen vil ha for andre kommuner i regionalplanområdet for Rondane-Sølnkletten, mener Villreinnemnda at de utbyggingsrammer for fritidsbebyggelse som ligger i kommuneplanforslaget for Ringebu, er for høye. Villreinnemnda oppfordrer kommunen til å redusere den samla utbyggingsrammen (inkludert utvidelser av eksisterende hytter) i planområdet for regional plan Rondane-Sølnkletten til nivået for andre kommuner i regionalplanområdet.

STYRETS BEHANDLING

Sekretæren orienterte om at Planrådet for villrein (som følger opp Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten) har tilrådd Oppland fylkeskommune å fremme innsigelse til planen pga. for stort omfang av hyttebebyggelsen pga. manglende vurderinger av samla konsekvens av forslaget.

Styret var enige om at omfanget av hytter på østsida av hoveddalføret i Ringebu ville føre til økt press på villreinens leveområder, og økt press om økt hyttebygging i andre kommuner i villreinområdet.

VEDTAK

Villreinnemnda viser til innspill ved første gangs høring, og ber om at de stikka løypene til Gråhøgdbu får status som midlertidige (jfr. prosessen med flytting av Gråhøgdbua). Skiløypene innover i fjellet bør avmerkes på plankartet som informasjonslinjer, og ikke som område for «Bebyggelse og anlegg» (Pbl. 11-7, nr. 1).

Villreinnemnda etterlyser en samla vurdering av hvilke konsekvenser den utbyggingsrammen som ligger i godkjente planer og det nye planforslaget, vil ha for villreinen i Rondane-området.

Både isolert sett for kommunens områder og ut fra den presedens planen vil ha for andre kommuner i regionalplanområdet for Rondane-Sølnkletten, mener Villreinnemnda at de utbyggingsrammer for fritidsbebyggelse som ligger i kommuneplanforslaget for Ringebu, er for høye. Villreinnemnda oppfordrer kommunen til å redusere den samla utbyggingsrammen (inkludert utvidelser av eksisterende hytter) i planområdet for regional plan Rondane-Sølnkletten til nivået for andre kommuner i regionalplanområdet.

2016/24 ØKONOMI OG BUDSJETT

SAKSOPPLYSNINGER

Ved skifte av sekretær 1.mai er det foretatt en detaljert gjennomgang av budsjett og regnskap. Ved første tildeling fra Miljødirektoratet fikk Villreinnemnda 400.000 i driftsmidler for 2016. Etter møtet i nemnda 25.april sendte leder av villreinnemnda brev til Miljødirektoratet, med beskjed om at nemnda pga. dårlig økonomi ikke hadde anledning til å delta på oppstartseminar for villreinnemndenes sekretariater og Villreindrådets samling 31.mai-2.juni på Skinnarbu.

Miljødirektoratet ga da beskjed pr. mail om at det ville komme en tilleggsbevilgning på 100.000 kr. for 2016. Da tildelingsbrevet kom 20.mai, var tilleggsbevilgningen redusert til 50.000 kr. Det ble da tatt kontakt med Miljødirektoratet på nytt om samla tildeling for 2016. Miljødirektoratet var da ikke sikre på hva som hadde skjedd. Vi har ikke fått noen nærmere avklaring (vil bli purret), men vi vet da ikke om samla ramme for 2016 er 450.000 kr. eller 500.000 kr.

Gjennomgangen av regnskapet viser at det er mange som ikke har levert krav om møtegodtgjørelse og reiseregning for de tre samlingene/møtene som har vært hittil i år. Det er derfor beregna hva disse har til gode i møtegodtgjørelse, og satt et ca-tall for reiseutgiftene. Dette gir følgende utgifter så langt i år:

Opplæringsdager på Dombås, februar, møte- og reisegodtgjørelse, 11 timer	118.800 kr.
Nemndsmøte, Venabu, mars, møte- og reisegodtgjørelse, 5.5 timer	53.300 kr.
Nemndsmøte, Venabu, april, møte- og reisegodtgjørelse, 4.5 timer	49.600 kr.
Utgifter fra 2015, belasta på 2016-budsjettet	33.000 kr.
iNasjonalparker, sekretariat og utlegg 2016 (1.1-31.4.) (foreløpig estimat)	100.000 kr.
SUM, pr. 1. mai	354.700 kr.

Med den ramme vi har fått tildelt har vi igjen i underkant av 100.000 av årets budsjett til arbeid i årets siste 8 måneder. Får vi 50.000 ekstra fra Miljødirektoratet, har vi igjen knappe 150.000. Dette skal dekke både møter og sekretærarbeid. Sekretæren jobber i sitt arbeid hos Fylkesmannen med noen av de samme arealplansakene som for villreinnemnda, f.eks. kommuneplanen for Ringebu (sak 2016/23). I slike saker kan en del av sekretærarbeidet belastes Fylkesmannen, og det er også åpnet for at sekretæren kan jobbe noen flere timer enn det som belastes budsjettet for villreinnemnda.

VURDERING

Den økonomiske situasjonen for nemndas arbeid for resten av 2016 er kritisk. Sekretærarbeidet må til tross for ekstra støtte fra Fylkesmannen, konsentreres om de viktigste sakene. Fra 1. mai er to tilsendte saker ikke blitt behandlet, jfr. referatsakene. Avgjørelsen er tatt i samråd med leder og nestleder. Det vil bli behov for en siling av saker også resten av 2016, der nemnda kun behandler de sakene som har størst betydning for villreinen. Det er vanligvis ensbetydende med saker som kan ha negative konsekvenser for villreinen, slik at nemndsarbeidet vil bli noe negativt vinkla for resten av 2016.

Får nemnda en totalramme for 2016 på kr. 500.000, vil nemnda kunne ha en befarung i august, som planlagt. Dersom driftsmidlene begrenses til kr. 450.000 kan nemnda bli tvunget til å kjøre alle møter som AU-møter resten av året. Skal nemnda ha en befarung i august må det jobbes med denne før

sommerferien, fordi det på sommeren er vanskelig å få tak i folk til å orientere på befaringen. Dersom det ikke kommer nærmere avklaring fra Miljødirektoratet før møte i Arbeidsutvalget 10. juni, bør befaringen utsettes til rammen for driftsmidler i 2016 er avklart.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda tar den økonomiske situasjonen til etterretning. Dersom rammene for driftsmidler fra Miljødirektoratet for 2016 ikke er avklart før møtet 10. juni, utsettes den planlagte befaringen i august. Dersom driftsmidlene økes fra 450.000 kr. til 500.000 kr. for 2016 etter den 10.juni, gis leder og nestleder fullmakt til å planlegge befaring/møte for nemnda høsten 2016. Dersom driftsmidlene ikke økes, må det likevel forsøkes å få til et ordinært nemndsmøte i løpet av høsten.

Det må foretas en siling av saker som skal behandles i nemnda, slik at saker med mindre betydning for villreinen ikke behandles i nemnda. Silingen skal skje ved at sekretæren gjennomgår saken og lager et kort sammendrag som sendes leder og nestleder som avgjør om saken skal behandles. Ved uenighet mellom leder og nestleder har leder dobbeltstemme.

STYRETS BEHANDLING

Styret ser ikke andre muligheter for nemndas drift dette året.

VEDTAK

Villreinnemnda tar den økonomiske situasjonen til etterretning. Dersom rammene for driftsmidler fra Miljødirektoratet for 2016 ikke er avklart før møtet 10. juni, utsettes den planlagte befaringen i august. Dersom driftsmidlene økes fra 450.000 kr. til 500.000 kr. for 2016 etter den 10.juni, gis leder og nestleder fullmakt til å planlegge befaring/møte for nemnda høsten 2016. Dersom driftsmidlene ikke økes, må det likevel forsøkes å få til et ordinært nemndsmøte i løpet av høsten.

Det må foretas en siling av saker som skal behandles i nemnda, slik at saker med mindre betydning for villreinen ikke behandles i nemnda. Silingen skal skje ved at sekretæren gjennomgår saken og lager et kort sammendrag som sendes leder og nestleder som avgjør om saken skal behandles. Ved uenighet mellom leder og nestleder har leder dobbeltstemme.

2016/25 ETABLERING AV LANDBRUKSVEI KLASSE 5, NORD- OG SØR-FRON

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad fra Østkjølen grunneierlag, Sødorp grunneierlag og flere grunneiere om å etablere landbruksvei klasse 5 i Frydalen landskapsvernområde. Bakgrunn for ønske om ny veg er å lette arbeidet med innhenting og tilsyn av beitedyr. Vegen skal kun være til nyttekjøring for grunneiere eller andre med spesiell tillatelse. Vegen skal være stengt med bom i begge retninger, fra Sør-Fron på brua over Fløtardammen og fra Nord-Fron på snuplassen til skogsbilvegen i Kolgjønnlia. Grunneierne og grunneierlagene ser det som positivt at landbruksvegen benyttes til sykkeltrase for Trolløypa.

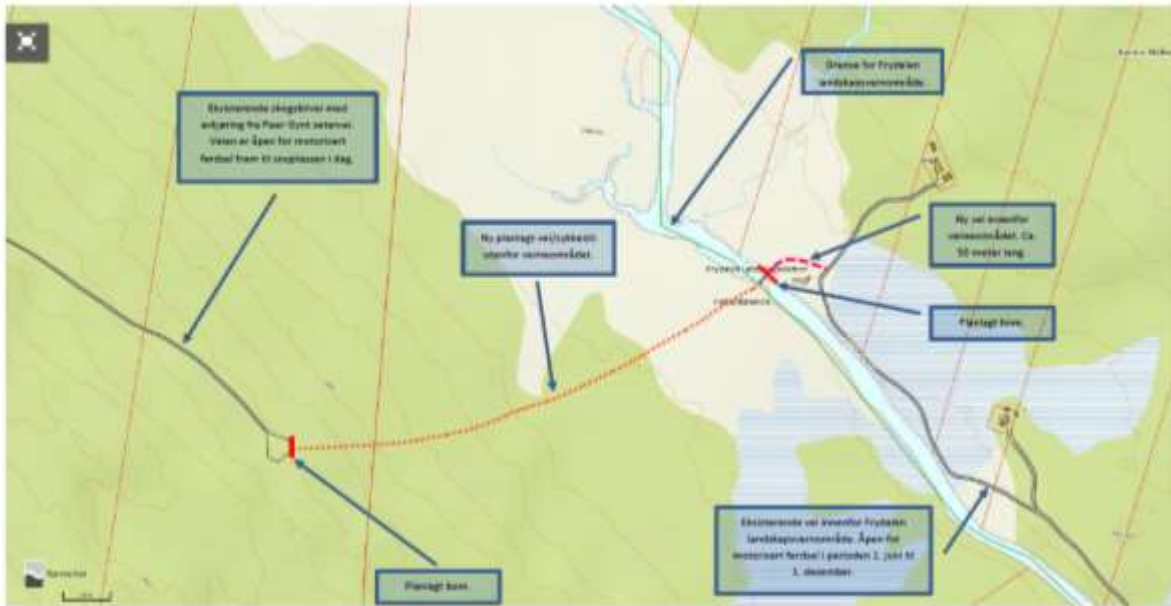
Ca. 50 meter av omsøkt trasé ligger innenfor Frydalen landskapsvernområde der Rondane-Dovre nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet. Resterende del av traseen på ca. 530 meter ligger utenfor verneområdet og må behandles av Nord-Fron og Sør-Fron kommune (se kart på neste side). Før behandling har nasjonalparkstyret bedt om uttale bl.a. fra villreinnemnda. I samråd med Sør-Fron og Nord-Fron kommune ber nasjonalparkstyret om at uttalen tar for seg hele strekningen og ikke bare den delen som berører verneområdet. Høringsuttalene vil bli videresendt til kommunene slik at de eventuelt kan benytte disse i sin behandling av tiltaket.

Dette er en sak som har vært diskutert også tidligere, både isolert og i forhold til stiplan og sykkelsti mellom Hjerkin og Lillehammer. Sykkelstien mellom Hjerkin og Lillehammer er i følge oppslag i GD skrinlagt foreløpig, av økonomiske årsaker.

Villreinutvalget for Rondane Nord behandlet en tidligere søknad 23.10.2014, og vedtok da følgende enstemmige uttalelse:

«Villreinutvalget for Rondane nord mener en gjennomgangsvei i Frydalen fra Nord-Fron til Sør-Fron vil være svært uheldig for villreinenes muligheter til å benytte Tjønnseterfjellet som beiteområde. Den foreslåtte traseen ligger innenfor Nasjonalt Villreinrområde der retningslinjene sier: «Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinrområde, skal unngås». Villreinutvalget mener en gjennomgangsvei i området ikke bør tillates.»

Oversiktskart over ny vei innenfor Frydalen landskapsvernområde

Oversiktskart over nærområdene der ny vei er planlagt.

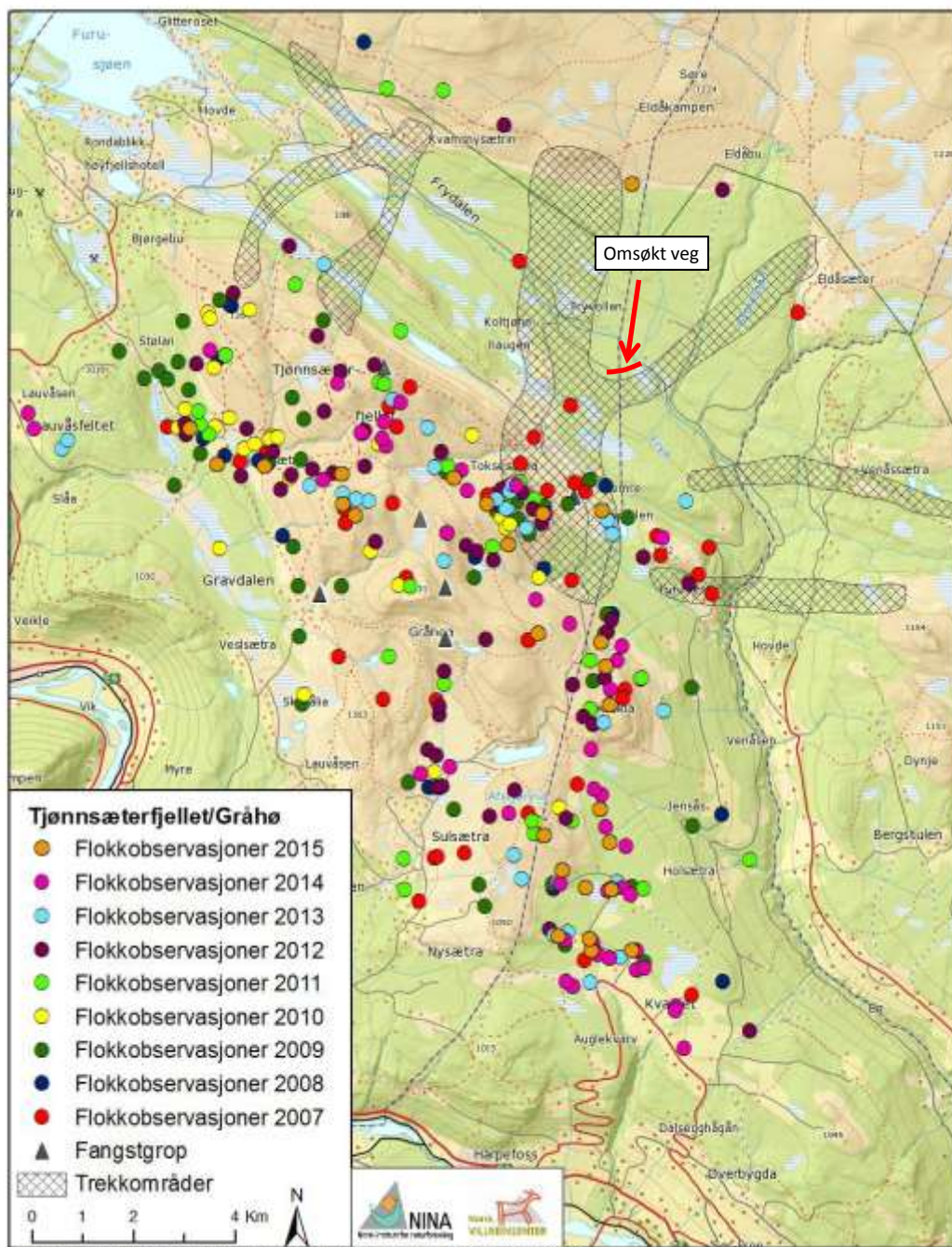

Villreins arealbruk

Fra 2007 har det vært gjennomført registreringer av villreins arealbruk i Tjønnsseterfjellet, som et supplement til GPS-merkingen av simler i Rondane. Resultatene har vist at Tjønnsseterfjellet brukes regelmessig av bukk i sommerhalvåret. Bukken utgjør en vesentlig del av bukkesegmentet i delstammen i Vulufjell i Rondane nord.

Vegen det søkes om ligger nær ett av trekkområdene mellom Vulufjellet og Tjønnsseterfjellet. Eksisterende vegger som skal knyttes sammen går gjennom trekkområdene, se figur under.

*Utbredelse av flokkobservasjonene i Gråhø/Tjønnsæterfjellet i perioden 2007-2015
(Kilde: Registrering av villreinen sin områdebruk innan Gråhø/Tjønnsæterfjellet i Nord-Fron og Sør-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre. Årsrappor 2015.)*

I oppsummeringsrapporten for GPS-merkeprosjektet 2009-2014 (NINA Rapport 1013) er Tjønnsæterfjellet ett av 11 utpekte fokusområder (definert som områder som er av spesiell betydning for villreinen, eller hvor det er konflikter mellom villrein og samfunn). Området beskrives som et randområde med betydelige beiteressurser og som er i bruk, der målet er å sikre tilgangen til området, og anbefalte tiltak er å hindre ytterligere infrastruktur i trekk-korridoren.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølknletten

På bakgrunn av registreringene av villreinsens arealbruk ble Tjønnsæterfjellet inkludert i nasjonalt villreinområde da regionalplanen for Rondane-Sølknletten ble godkjent i 2013. Det omsøkte tiltaket ligger i sin helhet i nasjonalt villreinområde.

I retningslinjene for nasjonalt villreinområde i planen heter det bl.a. at «*Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås*». Retningslinjene åpner imidlertid for endel tiltak, gitt at tiltaket ikke har en negativ effekt på villreinens arealbruk.

VURDERING

Kunnskapsgrunnlaget om villreinens arealbruk i området er godt gjennom registreringene som er gjennomført siden 2007, og det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet (jfr. nml §§8-9). Søkerne oppgir at vegen kun skal brukes til nyttekjøring for grunneiere eller andre med spesiell tillatelse, og at den skal være stengt med bom i begge retninger. Dersom nasjonalparkstyret innarbeider dette i vilkårene for en dispensasjon (nml §12), vil den ferdselen selve landbruksdriften medfører være så begrenset, at den neppe vil ha vesentlige negative effekter på villreinens arealbruk.

Vegen vil imidlertid fungere som gjennomfartsvei også for syklistene (jfr. nml §10 om samla belastning av et tiltak). En stenging av veien med bom vil ikke kunne hindre sykling langs veien. Planene om en sammenhengende sykkelveitrasé fra Hjerking til Lillehammer er foreløpig skrinlagt. En vei som det her søkes om, vil imidlertid kunne bidra til realisering av en slik trasé seinere. Både på Kvamsfjellet, Sødorpfjellet og nordlige deler av Ringebufjellet (inkludert Venabygdsfjellet) er det store hyttekonsentrasjoner. Sykling, særlig i terrenget, øker i popularitet. Kvamsfjellet er allerede et populært sykkelområde, med betydelig tilrettelegging og arrangering av Furusjøen Rundt-rittet. Det er derfor stor sannsynlighet for at veien vil øke ferdselen i området vesentlig, noe som vil kunne ha negative konsekvenser for trekkingen til Tjønnseterområdet. Områdets verdi for villreinen er nylig vurdert og oppgradert, ved at området som nevnt ble innlemmet i nasjonalt villreinområde i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten i 2013. Villreinemnda bør derfor frarå at landbruksveien opprettes.

FORSLAG TIL VEDTAK

Den ferdselen selve landbruksdriften medfører vurderes å være akseptabel i forhold til villreinens bruk av området, gitt at vegen stenges med bom. Vegen vil imidlertid fungere som gjennomfartsvei også for syklistene, og det er stor sannsynlighet for at veien vil øke ferdselen i området vesentlig. Dette vil kunne ha negative konsekvenser for trekkmulighetene mellom Vulufjellet og Tjønnseterfjellet, og forringe det nasjonale villreinområdet.

Villreinemnda frarår derfor at veien anlegges.

STYRETS BEHANDLING

Else Mari Bjørke, Sør-Fron, hadde gitt innspill til saken, der hun påpekte at kjøring i forbindelse med sanking og henting vil bli redusert dersom vegen blir bygd. Innspillet ble referert i møtet. Det var enighet om at landbruksvegen isolert sett ikke er konfliktfylt, men at den åpner for mer trafikk i form av sykling.

VEDTAK

Den ferdselen selve landbruksdriften medfører vurderes å være akseptabel i forhold til villreinens bruk av området, gitt at vegen stenges med bom. Vegen vil imidlertid fungere som gjennomfartsvei også for syklist, og det er stor sannsynlighet for at veien vil øke ferdselen i området vesentlig. Dette vil kunne ha negative konsekvenser for trekkmulighetene mellom Vulufjellet og Tjønseterfjellet, og forringe det nasjonale villreinområdet.

Villreinnemnda frarår derfor at veien anlegges.

Lillehammer 10.6.2016

Marit Vorkinn, Sekretær, Sign.

Underskrifter for nemnda

.....
.....
.....
.....